

potencialno agresivnost s tem, da jo skuša onemogočiti in omogoča komunikacijo med potencialno agresivnima stranema. /.../ S tem, ko upošteva 'virtualno žalitev', govorec lahko izraža spoštovanje interesov sogovorca.« (1987: 1 – prevod avtorjev) Ogrožanje posameznikove integritete je relativen fenomen, odvisen od konteksta pojavitve. Neko dejanje, npr. vprašanje o vzroku odsotnosti:

(8) »Kje si bil včeraj prvo uro?«

je lahko med učenci povsem nedolžno vprašanje ali pa celo priložnost, s katero se lahko vprašani pohvali. Isto vprašanje lahko zastavi učitelj, še posebno v primeru, ko gre za ugotavljanje opravičljivosti odsotnosti. Tokrat – recimo, da gre za nasploh vestnega učenca – lahko vprašanje učenca spravi v zadrego in potencialno ogrozi njegovo integriteto. Kot dejavnike, družbene spremenljivke, s katerimi lahko bolje zajamemo to relativnost oz. kontekstualno odvisnost ogrožanja, Brown in Levinson (1987) navedeta družbeno bližino/distanco², družbeno moč³ in relativno stopnjo/težo ogrožanja⁴. *Odnos med učenci bi (glede na učitelja) lahko opredelili kot odnos bližine in približno enake družbene moči* in v tem primeru ima vprašanje o odsotnosti minimalno moč ogrožanja njihove integritete. *Učitelja in učence pa, nasprotno, ločuje družbena distanca, pri čemer ima učitelj bistveno večjo družbeno moč*: učitelj je upravičen in dolžan učenca vsakič vprašati po vzroku njegove odsotnosti, medtem ko obratno to ne velja. Ker ima učitelj hkrati moč sankcioniranja neupravičene odsotnosti, je njegovo vprašanje potencialno tudi ogrožujoče.

Drugi pomemben vidik družbenega konteksta predstavljata *družbena narava in vloga jezika*. Brown in Levinson (1987) jezikovno rabo opredelita v soodvisnem razmerju z družbenimi odnosi, torej ne le kot odraz, temveč hkrati (*in predvsem*) *tudi kot dejavnik oblikovanja družbenih odnosov*:

2 »Družbena bližina/distanca je simetrična družbena dimenzija podobnosti/različnosti med govorcem in sogovorcem v aktualni komunikaciji. V večini primerov (ne pa vseh) temelji na oceni pogostosti interakcije in vrsti materialnih in nekaterih materialnih dobrin (vključno s (samo)podobo), ki si jih izmenjujeta govorec in sogovorec.« (Brown in Levinson, 1987: 76–77)

3 »Družbena moč je asimetrična družbena dimenzija relativne moči ... je stopnja, do katere lahko govorec uveljavlja svoje načrte in lastno samopodobo na račun sogovornikov in načrtov in samopodobe.« (Brown in Levinson, 1987: 77)

4 »Relativna stopnja/teža ogrožanja je kulturno in situacijsko definirana stopnja uveljavljanja v smislu vpletanja v sogovornikovo samouveljavljanje ali odobravanje (želja, potreba pri oblikovanju negativne ali pozitivne samopodobe).« (Brown in Levinson, 1987: 77)